

דקדוקי קריאה בפרשת ואתחנן ובהפטרה ובראשון של עקב

ג כג וְאֶתְחַנֵּן: הנו"ן בפתח.

ג כד אֲדַנִּי יי: אע"פ שבספר תורה כתוב שם הויה כאן הוא נקרא: אֱלֹהִים. יש לשים לב לניקוד שם הויה, הניקוד שהובא כאן מתאים לשם אלה'

ג כה אֶעֱבְרָה: העי"ן בשווא נח.

הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן: יש להאיץ מעט את קריאת

התיבה הַזֶּה להסמיכה לתיבה הקודמת שכן הטפחא הוא

המפסיק העיקרי הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה - וְהַלְבָּנוֹן

ג כו אֶל-תּוֹסֹף: הטעם בתי"ו מלעיל, הסמ"ך בסגול

ד ב עַל-הַדְּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי:

תיבת עַל-הַדְּבָר מוטעמת בפשטא ולא בקדמא

ד ה עליית שני

ד ט הַשְּׁמֶר: במלעיל

ד י כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים: יש לשים לב לצירוף הטעמים הלא כל כך מצוי, פשטא-קדמא-מהפך-פשטא

ד יא וְהָהָר: בגרשיים ולא ברביע

ד יב זולתתי: מלרע, הטעם לא נסוג

ד יד וְאֵתִי: בגרשיים ולא ברביע

ד טז וַיִּצְאֵךָ בְּפָנָיו:

הבי"ת שבראש תיבת בְּפָנָיו בדגש קל למרות שהתיבה שלפניה בטעם משרת ומסתיימת בהברה פתוחה (ראה הערה 3)

ד יח בְּאֲדָמָה: הבי"ת בקמץ

ד כא עֲבָרִי: העי"ן בקמץ קטן

ד כג פֶּן-תִּשְׁכַּחוּ אֶת-בְּרִית ה': פשטא-מהפך-פשטא ולא קדמא-מהפך-פשטא.

תְּמוֹנַת זָל: טעם נסוג אחור למ"ם, כן הדבר גם בהמשך

ד כד קָנָא: דגש חזק בנו"ן, לשון קינאה

ד כה וְעֵשִׂיתֶם פְּסָל: טעם נסוג אחור לשי"ן.

בְּעֵינֵי ה'-אֱלֹהֶיךָ: המרכא במילה בְּעֵינֵי ושם ה' מוקפת למילה שלאחריה ולא במרכא

ד כו הַעִידֶתִי: במלעיל, טעם תלישא אינו מורה על מקום ההטעמה

ד ל וְשִׁבְתָּ ..... וְשָׁמַעְתָּ: שתיהן במלרע

ד לא נִשְׁבַּע: יש להקפיד על קריאת העי"ן שלא תישמע כה"א

ד לב הַנְּהִיָּה: ה"א שנייה בשווא נח

ד לג הַשְּׁמַע: במלעיל ונחץ קל במ"ם מפני הגעיה

ד לה הַרְאֵת: הה"א בקמץ קטן; האל"ף צריכה להישמע. לא הוֹרִית!

ד לו לִיִּסְרֹךְ: כ"ף סופית דגושה

ד לח לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וְעַצְמוֹת: יש לשים לב לצירוף הטעמים הנדיר.

לְתַת-לָּךְ: געיה בלמ"ד הראשונה

ד לט : וַיִּדְעַתָּ ... וְהִשְׁבַּתָּ: שתיהן מלרע

ד מ וְשָׁמַרְתָּ: מלרע

ד מא עליית שלישי

מְזַרְחָה: במלרע, הזי"ן בשווא נח והרי"ש אחריה בשווא נע, לא מְזַרְחָה

ד מג לְרֹאוּבֵנִי האל"ף אינה נשמעת, השורק שייך לרי"ש: לְרֹבֵנִי; לְמַנְשִׁי: געיה בלמ"ד והמ"ם בשווא נע

ד מח שִׁיָּאָן: שי"ן שמאלית

ה א עליית רביעי

ה ג אֲנַחְנוּ אֱלֹה פֹּה הַיּוֹם כְּלָנוּ חַיִּים: יש להאיץ מעט את קריאת תיבת הַיּוֹם המוטעמת בטפחא, להסמיכה לתיבה שלפניה שלא יישמע כאילו המפסיק העיקרי הינו התביר:

אֲנַחְנוּ אֱלֹה פֹּה הַיּוֹם - כְּלָנוּ חַיִּים. אֱלֹה פֹּה: ללא דגש בפ"א בטעם תחתון:

מִבֵּית עֲבָדִים במונח-אתנחתא ולא במרכא-סו"פ,

דהיינו, פסוק ראשון מתחיל אֲנֹכִי ה' ומסתיים עַל-פָּנָי. יוצא לפי זה שפסוק זה כולל את כל הדיבר הראשון ותחילת הדיבר השני.

לקוראים בטעם עליון: מִבֵּית עֲבָדִים במרכא-סו"פ.

אין להשיגח כלל על הרביעי שיש בקורן במילה עבדים.

תיבת אֲנֹכִי מוטעמת בטפחא כך שכל הדיבר הראשון

בפסוק אחד. הפסוק השני מתחיל לֹא יְהִי-לָךְ וטעם

אתנח בתיבת לְשֹׁנָי. יוצא שכל דיבר ודיבר נתון בפסוק

נפרד.

ההערות הבאות מתייחסות בעיקר לקריאה בטעם עליון:

ה ו אַנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ... עֲבָדִים: הדיבר הראשון כולו בפסוק אחד, תיבת עֲבָדִים בטעם סו"פ (סילוק)

ה ח כָּל-תְּמוּנָה: יש להיזהר לא להוסיף וא"ו החיבור כמו במקבילה בפרשת יתרו

ה ט תְּעַבְדֶם: התי"ו בקמץ גדול והעי"ן בקמץ קטן.

קָנָא: קו"ף פתוחה, יש להקפיד על הדגשת הנו"ן כן הדבר בהמשך בפרק ו טו

ה י וְעֵשָׂה חֶסֶד: טעם נסוג אחור לעי"ן.

לְאֶלְפִים: הלמ"ד הראשונה בפתח

ה יג לפי טעם תחתון:

וְעֵשִׂיתָ כָּל-מְלֹאכְתֶךָ ולפי טעם עליון: וְעֵשִׂיתָ כָּל-מְלֹאכְתֶךָ.

בטעם התחתון וְעֵשִׂיתָ בטיפחא

ואז הכ"ף בתיבה כָּל דגושה;

בעליון וְעֵשִׂיתָ במונח ועל כן הכ"ף בתיבה כָּל, רפויה

ה יד אַתָּה וּבְנֶךָ-וּבִתֶּךָ וְעַבְדֶּךָ-וְאִמָּתֶךָ

וְשׁוֹרְךָ וְחֲמֹרְךָ וְכָל-בְּהֵמָתֶךָ:

יש לשים לב להבדלים בין מקרא זה לבין המקבילה בפרשת יתרו (גם במילים גם בטעמים)

ה טז יֵיטֵב לָךְ: טעם נסוג אחור ליו"ד

ה יז וְלֹא תִנְאַף וְלֹא תִגְנֹב: וא"ו החיבור בראש כל דיבר בשונה מפרשת יתרו

תחתון: לֹא תִרְצַח וְלֹא תִנְאַף: בשתי מערכות הטעמים, הצד"י והאל"ף קמוצות. התו"ן בתחתון רפויות, ובטעם עליון בדגש

ה יח וְעַבְדֶּוּ וְאִמָּתוֹ שׁוֹרְוֹ וְחֲמֹרֹו:

וא"ו החיבור מנוקדת שוא, פתח, פתח (ניקוד בפתח לפני גרונית חטופה למנוע שני חטפים בראש מילה)

ה יט עליית חמישי

ה כ כְּשָׁמַעְכֶם: השי"ן בקמץ קטן

ה כד וְשָׁמַעַ: געיה בשורק והשי"ן בשווא נעו

ו ב מְצַוְךָ: כ"ף סופית רפויה

ו ד עליית ששי

שָׁמַע: יש להקפיד בקריאת העי"ן. יִשְׂרָאֵל: להיזהר לא לומר איִשְׂרָאֵל.

ובאותיות אנגליות: Yisrael ולא Israel

אָחָד: לפי הדין צריכים להאריך בדלי"ת²

ו ז בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ:

הב"ת שבראש תיבת בְּבֵיתְךָ בדגש קל למרות שהתיבה שלפניה בטעם משרת ומסתיימת בהברה פתוחה³.

וּבְשִׁכְבְּךָ: הב"ת אחרי הו"ו בשוא נח אע"פ שבאות לפניה יש געיה

ו י לְאֲבֹתֶיךָ לְאֲבֹתֶיךָ:

שתי תיבות רצופות בטעם תביר.

לָתֵת לָךְ: טעם נסוג אחור ללמ"ד

ו יא וּבָתֵּיכֶם: אזלא-גרש באותה תיבה ובהברות סמוכות,

התי"ו דגושה. לֹא-מְלֹאכְתֶךָ: במלעיל

ו יג תִּירָא וְאִתּוֹ תְּעַבֵּד: יש להזהר מפסוק דומה: דברים

י כ תִּירָא אִתּוֹ תְּעַבֵּד

ו טז בַּמָּסָה: כאן הב"ת בפתח בשונה ממשנהו בפרשת וזאת הברכה בַּמָּסָה בשוא

ו יח יֵיטֵב לָךְ: טעם נסוג אחור ליו"ד. וּבָאֵתָ: במלעיל

ו כ כִּי-יִשְׁאַלְךָ: האל"ף בקמץ רחב והלמ"ד בשוא נע

ו כג לָתֵת לָנוּ: טעם נסוג אחור ללמ"ד

ו כה תְּהִי־הָ לָנוּ: געיה בתי"ו ודגש חזק בלמ"ד מדין דחיק

ז א עליית שביעי

גְּוִיִּם-רַבִּים: געיה בגימ"ל

ז ב תְּחַנְּנֶם: החי"ת בקמץ קטן

ז ג כִּי-אִם-כֹּה: כי במקף ולא במונח

ז ד הַמְעַט: המ"ם בשווא נח

ז ח מִיַּד פְּרֻעָה מְלֹךְ-מִצְרַיִם:

³ במחברת התיגאן כלל זה מכונה "כלל הצבותות", כאשר בראש המילה ב"ת או כ"ף כשהן אותיות שימוש, ואחרי הב"ת ב"ת נוספת או פ"א; ואחרי הכ"ף כ"ף נוספת – אותיות אלה דגושות.

¹ לא בחטף כפי שמופיע בחלק מהדפוסים שאז מטרת החטף היא, כיוון שהוא באות שאינה גרונית, להורות על קריאה בשווא נע

² אָחָד: במבטא רגיל שאינו מבחין בין דל"ת דגושה לרפויה, או יותר נכון בדל"ת דגושה, אי-אפשר להאריך בדל"ת, יש שכדי "לפתור" בעיה זו מוסיפים כעין צליל של נו"ן מתמשך ואין זה פתרון

טעם טפחא בתיבת מִיד

ז ט מפטיר

ז י לְהֶאֱבִידוּ: העמדה קלה בה"א למנוע הבלעת האל"ף

הפטרות ואתחנן, ישעיהו מ א-כו:

ב על-לָב: יש להקפיד על הפרדת התיבות

ד כָּל-גֵּיָא: היר"ד והאל"ף נחות (אינן נקראות, כאילו כתוב גא ge בלטינית)

ז נְבֵל-צִיץ: הטעמה משנית בנו"ן⁴

זשָׁבָה בּוּ: טעם נסוג אחור לנו"ן ודגש חזק בב"ת מדין אתי מרחיק. אָכַן חֲצִיר הָעֵם: סדר הטעמים כאן הוא מרכא טיפחא סילוק⁵

ח נְבֵל צִיץ: טעם נסוג אחור לנו"ן והטעמה משנית בב"ת י מְשֻׁלָּה לּוּ: טעם נסוג אחור למ"ם והשי"ן בשווא נע

יב וְכָל: הכ"ף בקמץ רחב! (לשון מדידה)

יג מִי-תִּבְּן אֶת-רוּחַ ה': טעם טפחא בתיבת אֶת-רוּחַ, יש להיזהר מדפוסים משובשים אשר הטעימו טפחא בתיבת מִי-תִּבְּן ויש בכך כדי לשבש את משמעות המקרא, וחמור מכך הזיוף הנוצרי ש"תכך" הטעימו בפשטא, ו"רוח ה'" במונח זקף קטון⁶ וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֵנּוּ: טעם טפחא בתיבת וְאִישׁ ולא במרכא כבחלק מהדפוסים

יד אֶת-מִי נוֹעֵץ: העי"ן בקמץ⁷

יח תִּדְמִינּוּ: המ"ם בדגש חזק ובשווא נע, לא בחירק, בדומה לו בהמשך פס' כה. תִּעֲרְכוּ לּוּ: הטעם נסוג לת"ו⁸

יט וְצָרָף בְּזָהָב יִרְקַעֵנּוּ: טעם טפחא בתיבת וְצָרָף.

כ הַמְּסַבֵּן: געיה בה"א והמ"ם אחריה בשווא נע

כג שְׁפִטֵי אֶרֶץ: טעם נסוג אחור לשי"ן

כד בַּל-שָׂרֵשׁ: במלרע.

וְגַם-נִשְׁף בָּהֶם: תיבת וְגַם במקף ולא בקדמא

כו נְעַדְרָ: העי"ן בשווא נח

מנחת שבת פרשת עקב:

ז יב וְשִׁמְרֹתֶם וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם: מוטעם מרכא-טיפחא ולא טיפחא-מרכא

ז יג וְאֶהְבֶּדְךָ: העמדה קלה בוא"ו למנוע הבלעת האל"ף החטופה, הטעמה משנית בה"א, והביל"ת אחריה בשווא נע: וְאֶהְבֶּדְךָ. וְבִרְכֶךָ: כ"ף ראשונה בשווא נח למרות הקושי.

לָתֵת לָךְ: טעם נסוג אחור ללמ"ד

ז טז נָתַן לָךְ: אין טעם נסוג אחור לנו"ן

ז כב שני במנחת שבת

ז כד וְהֶאֱבִדְתָּ: העמדה קלה בה"א למנוע הבלעת האל"ף

ז כה וְלִקְחֹתָ לָךְ: תיבת וְלִקְחֹתָ במלרע ואין טעם נסוג אחור, כנ"ל בהמשך הפסוק תִּנְקֹשׁ בּוּ

ח א אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצִוֶּה הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת:

יש להאיץ את קריאת תיבת הַיּוֹם המוטעמת בטפחא, מפסיק עיקרי, להסמיכה לתיבה שלפניה שלא יישמע כאילו התביר מפסיק גדול ממנו:

אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצִוֶּה הַיּוֹם - תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת

ח ב הוֹלִיכֶךָ: כ"ף ראשונה בשווא נע ולא בחטף.

אֱלֹהֶיךָ זֶה: שני תבירים מתרדפים.

עֲנֵתְךָ: דגש חזק בנו"ן, מלשון עינוי, כן הדבר גם בהמשך הפרק פס' טז

ח ג וַיַּעֲבֹדְךָ: היר"ד בשוא נח לא בפתח והנו"ן דגושה ובשוא נע, מלשון עינוי

ח ד שלישי במנחת שבת

ח ה יִסָּר: יר"ד ראשונה בשווא נע, יר"ד שנייה בפתח.

מִיִּסְרֶךָ: כ"ף סופית דגושה

ח ז נַחֲלֵי מַיִם: טעם נסוג אחור לנו"ן. הנו"ן במונח והמילה איננה מוקפת

⁶ יש כאן ניסיון נוצרי מסיונרי לשרבב את רוח הטומאה לכתבי הקודש! עיין בגיליון ואתחנן סז

⁷ בניגוד לדברי ראב"ע, אבל כא"צ [גם לנינגרד] מכריע

⁸ במקומות בודדים נסוג הטעם שתי תנועות אחורה כמו נְעַרְמוּ מַיִם (שמות טו, ח) או יַעֲרְפוּ טַל (דברים לג, כח)

⁴ במילים מוקפות לא מקובל לדבר על המילה המוקפת (הראשונה) מלעיל או מלרע כי שתי המילים נחשבות לאחת. כאן הושם טעם בנו"ן להראות על העמדה משנית, וגעיא בב"ת העמדה קלה יותר. בכתר ארם צובא יש כאן מקף המחבר למילה הבאה. ר"מ ברויאר ז"ל השווה לפסוק הבא והשמיט את המקף. גם במהדורת דותן ע"פ לנינגרד אין מקף. לפי הטעמה זו יש שוויון מחלט בין שני הפסוקים.

⁵ כן הוא בכתר ארם צובא ובלנינגרד. לכן אין לחוש כלל להטעמה ההפוכה בקורן

ח ט תֹּאכַל-בָּהּ: געיה בת"ו.

לא-תְּחַסֵּר כָּל בָּהּ: טעם טפחא בתיבת כָּל

ח י וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ: הראשונה במלרע והשנייה
במלעיל עקב ההפסק, והשלישית שוב מלרע.

נְתַן-לָדָד: געיה בנו"ן